

בבל מערבין פרק שלישי עירובין

לח.

עין משפט
נר מצוה

פח א מיי פ"ח מהל' עירובין הלכה ה סגנון ע"ש א' טו"ע א"ח סי' מיו סעף א': פ"ב ב ג מיי ע"ש הלכה ח ט טו"ע ע"ש סעף ב': ד [מיי] פ"ח מהל' עירובין הל' א' טו"ע א"ח סי' [מיו]:

רבינו חננאל

אינך מודה כו'. ופשוטה היא. מתני' ר' אליעזר אומר יום טוב הסמוך לשבת בין מלפניה בין מאחריה מערב שני עירובין ואומר כו'. הניא אמרו לו לר' אליעזר אין אתה מודה שאין מערבין ליום אחד חציו לצפון וחציו לדרום. א' להם אבל אמרו כשם שאין מערבין ליום אחד חציו לצפון וחציו לדרום כך אין מערבין לשני ימים יום אחד לצפון ויום אחד לדרום. אמר להם יום אחד חזא קדושת היא (ואפשר) ויא' אפשר לחלקי. הכא בשני ימים שתי קדושות הן. אמרו לו אי אתה מודה שאין מערבין לכתחילה מיום טוב לשבת. אמר להן אבל. והא לאו קדושה אחת הן. א' להם התם משום הכנה שאין יום טוב מבין לשבת. אמר להם ר' אליעזר אי אתם מודים שאם עירב ברגליו בראשון מערב ברגליו בשני נאכל כו'. ומפורש בפ' מי שהוציא אורו, דהתן מי שבא בדרך והיה מכיר אילן או גדר כו'. ואמרין בגמרא זהו שאמרו העני מערב ברגליו ולא יצא עשיר חוץ לעיר ויאמר שבתה במקומו לפי שלא התירו לערב ברגליו [אלא] למי שבא בדרך וחשכה לו דברי ר"מ, ר' יהודה אומר אחד עני ואחד עשיר כו'. ת"ר עירב ברגליו בראשון מערב ברגליו בשני. נאכל עירובין (ה) [ב]ראשון [אין] יוצא עליו בשיני דברי ר' ר' יהודה' או

מתני' מערב אדם שני עירובין. אם היה צריך יום ראשון לילך לכאן ויום שני לילך לכאן יכול לערב למזרח ולמערב ערב יו"ט (ה) הראשון: **ואומר עירובין**. של מזרח יקנה לי היום לצורך ממחר ועירובין של מערב יקנה לי צדן השמשות דלמחר לצורך יום שני דקסבר רבי אליעזר שבת ויו"ט לאו כחד יומא אריכא נינהו אלא שתי קדושות ולכל חד יומא אית ליה חדא שביטה ובכל חדא מינקינא ליה שביטה לאיזה נד שירצה וביה"ש דקמא לדידיה הוא דקני ולא ליום ז': **עירובין בראשון ובשני כבני עירי כו'**. כלומר ואם לא היה רוזה לילך אלא בחד מן הצדדין ציוס ראשון ובשני אין צריך לזוז מתחומו לא לכאן ולא לכאן ואינו רוזה להפסיק (ה) לא אלפים של תחומו מכאן ולא אלפים של תחומו מכאן יערב עירוב אחד לזכ שהוא רוזה לילך צו ציוס ראשון ויאמר עירובין זה יקנה לי לצורך ממחר ובשני הריני כבני עירי שלא עירבו או אם היה צריך לילך בשני ולא בראשון יאמר עירובין זה יקנה לי ציה"ש של ממחר ובראשון אהיה כבני עירי: או **מערב לרוח אחת**. לצורך שני ימים: או אינו מערב כל עיקר. אפילו לזכ אחד להיות (ה) בחד מן הימים כבני עירו: או מערב לב' ימים. ובגמרא פריך היינו לרוח אחת: מוליכו. השליח: **בראשון**. ערב יו"ט שלפני השבת: **ומחשיך עליו**. עד שיקנה העירוב: ונוטלו וזא לו. שמה יאבד ושזב אין לו עירוב בשני כדקמני נאכל עירובין בראשון וכו' ומחר ומוליכו בשני כו': משכרי צהליסו. כלומר קנה לו הליכה ליום ממחר: ומשכרי בעירובו. שאוכלו. וציו"ט אחר שבת דלא אפשר צהכי ומוליכו בראשון ומחר והולך שם בשני לראות אם קיים עירובין ומחשיך עליו ואם רצה יאכלנו אחרי כן: **מודים אדם לי שזב צ' קדושות**. דקאמרינן אין עירוב לשני דאי קדושה אחת ה"ל כחד יומא אריכא ויקנה צין השמשות של ראשון לשניהן וכיון דשתי קדושות הן יכול לערב נמי לב' רוחות: **גב' לרוח אחת**. דקתני מתני': מאי נישו. פשיטא דלשני ימים קאמר בניחוחא: ולשני הימים דקתני: מאי נישו. פשיטא לי דלרוח אחת קאמר וא"כ תרתי למה לי היינו קמיימא: **אי אהה מודה**. ציוס אחד דמערב לרוח אחת או אינו מערב כל עיקר: **אכל חמת כמו אכל שרה ומתרגם קושטא (בראשית פ')**: **שאם עירב ברגליו**. שלא היה לו פת לשגר ע"י שליח ולערב והלך הוא בעצמו וישב לסוף אלפים אמה עד שקדש עליו היום וקנה שביטה וחזר וכן צביתו: **מערב ברגליו בשני**. צריך לערב ברגליו אף בשני ואינו יכול ללכת בשני חוץ לתחום ע"י קנייה הראשונה: או אם נאכל עירובו. המערב צפת ונאכל עירובו ציוס ראשון לאחר שקנה העירוב אי אדם מודים לי שאינו יוצא עליו בשני ע"י אותה קנייה: **הא לאיי**. ר' אליעזר קמהדר לה וקאמר ודאי אף לדבריכם צ' קדושות הן. ולא גרסינן לאיי אפנויי מופני דאינו דורש לא פסוק ולא ג"ש דכחלי הש"ס הן תרגום של לאיי: ורבנן **מספקא להו**. בשבת ויו"ט אי קדושה אחת נינהו אי שתי קדושות: **ועבדי הכא לחומרא**. דאין יכול לערב לשני רוחות דלמא חדא קדושה היא: והכא לחומרא. דאי נאכל בראשון דאין עירוב לשני דלמא צ' קדושות הן: אי אדם מודה שאין מערבין בשהילה מיו"ט לשבת. אם לא עירב צין השמשות של ערב יו"ט והוצרך ללכת בשבת אי אתה מודה שאינו יכול לערב מיו"ט לשבת אלמא קדושה אחת היא והרי הוא כיום אחד שאינו יכול לערב בחצי היום אם לא עירב צין השמשות: משום הכנה. שמכין מיו"ט לשבת ולא משום טעמא דחד יומא הוא: אין וזא עליו בשני: והרי הוא כבני עירו דודאי שתי קדושות הן ואין עליו חשש ספק: הרי

אי אתה מודה שמא יבקע הנוד. תימה להנהו דמפרשי טעמיהו משום דאין צריכה או משום ראשית כו' כיון דקתני סיפא אי אתה מודה שמא יבקע הנוד מנא להו דלא הוה טעמא מש"ה ו"ל דידיע הש"ס שאין זה עיקר טעם ואע"פ שהן עצמן לא היו חוששים זה הטעם עיקר מ"מ היו שואלין אותו לדעת מה ישיב וכענין זה יש צובחים (דף עו:): **גבי איברים תמימים שנתערבו** באיברים צעלי מומין דרבי אליעזר אומר יקרב ורוזה אני את צפר של צעל מוס כאליו הן עלים ואין זה עיקר טעמו דצנרע ורובע מודה רבי אליעזר וטעם צעל מוס משום דכתיב מוס צם לא ירלו הא על ידי מערובות ירלו ור' אליעזר דקאמר רוזה אני כאליו הן עלים היה שאל לחכמים למה לא יכשירו מאותו טעם אע"פ שהוא צעמנו לא היה חושש ולאותו טעם וכהנה רבות בש"ס (ה): **אמרין דו אבא**. לא לגמרי מודו לו לר' אליעזר דלר' אליעזר הוה כבני עירו ולרבנן כיון דמספקא להו הוה כחמר גמל:

ורבי אליעזר התם משום הכנה. וא"ת ולמה לי טעמא משום הכנה תיפוק לי דאסור למיקני שביטה בשבת פי' ציו"ט כיון דציו"ט אסור ללכת חוץ לתחום כדאמר פרק צ' דביצה (דף ק"ג). דאין מניחין עירובין תחומין מיו"ט לחצירו ואע"ג דהתם לא שייך ציה הכנה דהא נולדה ציה מותרת ציה ואור"י דאסור לטעמא דהכנה משום דמאן דשרי התם למיקני שביטה בשבת א"כ משום דרבנן הקשו לר' אליעזר גס מעירובי חצירות ולכך צריך לתרץ משום הכנה דתע דהכנה נמי שייך בעירובי חצירות דהא רב פוסק בשמעתין כו' אליעזר דשתי קדושות הן ורב גופיה פסקי צריש פרק צ' דביצה (דף טו:): **דהלכה כת"ק דאמר יו"ט שחל להיות בע"ש** אין מערבין לא עירובין תחומין ולא עירובי חצירות וכיון דשתי קדושות הן אמאי אין מערבין ע"כ משום הכנה ומיהו התם דקאמר רבי מערבין עירובי חצירות אכל לא עירובי תחומין מ"ט דמדשרי עירובי חצירות משמע דלית ליה הכנה וא"כ למה לי מערבין עירובי תחומין ולמאן דאסור למיקני שביטה בשבת ניחא אכל למאן דשרי קשה ושמא י"ל דציהי פליגי רבי ורבנן דרבי סבר לא שייך איסור הכנה בעירובי חצירות כיון דציוס טוב שרי להוציא מחצר לחצר: **משום הכנה**. איסור הכנה דאורייתא היא כדילפינן לקמן בשמעתין ומה שאופין מיו"ט לשבת משום עירובי תצולין מפרש רבה בפרק אלו עוברין (פסחים דף מו:): משום הואיל ומקלעי ליה אורחין וא"ת והיכי צעי צאלו עוברין (סס) למימר דר' אליעזר לית ליה הואיל א"כ לדידיה איך אופין מיו"ט לשבת הא אית ליה איסור הכנה הכא בשמעתין ו"ל דההיא דאלו עוברין סבר דאסור למיקני שביטה בשבתא וזא לא צריכין לטעמא דהכנה כדפי' ועירובי חצירות נמי סבר ההיא דאלו עוברין דמערבין לר' אליעזר מיו"ט לשבת כיון דלית ליה הכנה וא"ת הא אכתי מוכח בפ"ק דביצה (דף ד.) דאית ליה לר' אליעזר הכנה גבי ביצה שנוגדה בשבת דקאמר רבי אליעזר עדיין היא מחלוקת צ"ש אומרים תיאלל ציו"ט וצ"ה אומרים לא תיאלל ו"ל דרבי אליעזר סבר כצ"ש (ה) דשמותי הוא ועוד דמניא צפ"ק דביצה (סס) דר' אליעזר אומר תיאלל היא ואמה וריצ"א אומר דלא שייך הכנה באפיה ובישול דאין זה אלא תיקון בעלמא שמתקן המאכל ולא שייך הכנה אלא לענין ביצה ועירוב שהוא דבר חדש: אמר

הרי הוא כבני עירו דודאי שתי קדושות הן ואין עליו חשש ספק: הרי

הרי הוא כבני עירו דודאי שתי קדושות הן ואין עליו חשש ספק: הרי